

Kinder Torah

ד"ב

Judge Him, Love Him

"Chaim, can you go to the grocery store for me?"

"Sure thing, Imma."

"Here is the list of things to buy. *Hatzlacha rabba* (have much success)."

"Thank you Imma."

Chaim approaches the grocery store. He sees his best friend Avi, sitting on the step next to the store. He is deep in thought, with his head resting on his hands.

"How are you, Avi?"

"What? Oh, Chaim, it's you. I didn't notice you."

"I saw that you were deep in thought. Is everything okay?"

"Yes, Chaim. I'm just doing a mitzvah."

"Oh, I'm sorry that I disturbed you. What mitzvah were you doing, learning Torah?"

"No, I was judging someone favorably."

"That's interesting. Why were you concentrating so intensely?"

"I'll explain. A few minutes ago I went into the store to buy a few things for my mother. I saw a boy going around the store, taking groceries off the shelves, and placing them into bags. When he had filled up two bags, he walked straight out of the store without checking out or paying."

"A ganif (thief)! Which way did he go? Let's get him and bring back the stolen goods!"

"That was my first thought, Chaim. Then I recalled a verse in this week's parasha, 'You shall judge your fellow with righteousness' (Vayikra 19:15). This is the mitzvah of judging the deeds of our fellow Jews favorably, even though it appears that they have done something wrong. The sefer, 'Yesod V'Shoresh Ha'Avodah' - shaar 1, chapter 8, elaborates. When you see your friend do or say something or say something that appears to contradict the Will of Hashem, immediately judge him favorably. Think the following thought, 'Behold I am prepared and ready to fulfill the positive mitzvah of, "You shall judge your fellow with righteousness."' Then put your strongest effort into thinking of a good reason to justify his action."

"Great! What *zechus* can we find for the boy?"

"It could be that his mother phoned in the order to the grocery store and arranged payment. Her son was just picking up the items."

"Excellent, Avi! I have another *zechus*."

"Go ahead, Chaim."

"Perhaps the boy gets the same order every day, and the storekeeper already knows exactly how much it costs. He just

writes it down on the family's account."

"Very good, Chaim. I just thought of a different *zechus*. Perhaps the boy is from a poor family, and a tzedaka organization pays for the groceries."

"That may be true, but someone would still have to add up the total price of what he took."

"Not necessarily. However, even if the *zechus* is not true, or far fetched, we still get the mitzvah of judging favorably. The Yesod V'Shoresh Ha'Avodah explains that just the effort of trying to think of a *zechus* gives Hashem *nachas ruach*."

"Wow! Listen to this one. Perhaps the boy just forgot to pay, and the storekeeper did not notice him."

"Quite possible."

And so, Chaim and Avi go back and forth,

thinking creative of many the boy with the zechuyos for the grocery bags. They decide to inform the store owner of what happened.

"Excuse me sir."

"Yes young man."

"A few minutes ago, I saw a young boy fill up two grocery bags and walk out if your store without paying."

"Nothing to worry about young man. I have a silent partner who owns half of this store. That boy is his son. He regularly takes groceries for the family. When he gets home, my partner adds up the prices, and we settle up at the end of the month. Thanks for your concern."

"Thank you for removing the suspicion from that boy, sir."

Chaim buys the groceries that his mother needs, and they leave the store.

"You were right, Avi. The boy was not a *ganif*."

"Don't you feel better about him, now?"

"Yes. I have gained a new insight. I can see why this mitzvah gives Hashem *nachas ruach*. We are all His *kinderlach*, as the verse states, 'You are children to Hashem your G-d' (Devarim 14:1). A parent will always see the positive in his child. He is happy when others do the same. If he hears about anyone judging his son negatively, he will become angry with that person. How much more so Hashem wants us, His children, to judge each other favorably. When we do that, we receive a special reward, as the

Gemora states, 'One who judges his friend favorably receives a favorable judgment from Heaven' (Shabbos 127b)."

"There is another side to this mitzvah, Chaim."

"Please, tell me about it, Avi."

"The Yesod V'Shoresh Ha'Avodah ties it to the mitzvah - 'You shall love your fellow as yourself.' This mitzvah is so important that Rebbe Akiva called it the fundamental rule of the Torah. Hillel the Elder elaborated: 'What is hateful to you, do not do to others. This is the whole Torah (mitzvos between man and his fellow man). The rest is explanation' (Gemora Shabbos 31a). The Sifsei Chachomim adds that one who is careful to guard the mitzvos between man and his fellow man will surely guard the mitzvos between man and Hashem."

"I see. It really makes sense. One cannot truly love his friend if he thinks he is a bad person. If he sees him do something which appears bad, and does not judge him favorably, he will think that his friend is evil. How can he love a person like that? It is clearly impossible. Ultimately we must work hard to prove that he is truly good. Then we will completely love him."

"That is exactly what the Yesod V'Shoresh Ha'Avodah says. These two mitzvos complement each other. By judging your friend favorably, you will come to love him. Who do we find it the easiest to judge favorably? Our loved ones. The mitzvos build upon each other and create a strong bond of love between people."

"Thank you very much for sharing that with me, Avi. You have really inspired me. I want to change my life. I want to love my fellow Jews and judge them favorably!"

Kinderlach . . .

What do we do when we come to a difficult kasha (question) in a sugya (subject) in the Gemora? We wrack our brains to think of terutzim (answers). We look at the kasha from this angle and find one teretz. Then we look from another angle and find another teretz. The more motivated you are, the more terutzim you will find. Every person is a sugya. Sometimes his deeds present a kasha. We must try to find terutzim. This is an intellectual exercise. We must look at his deed from every possible angle and try to put it in a good light. For every zechus that we find, or try to find, we get a mitzvah. This is not just any mitzvah, but the fundamental rule of the Torah! Kinderlach, get motivated! Put your thinking caps on! The next time you see someone doing something which looks bad, treat it like a kasha. See how many terutzim you can come up with. Judge your fellow Jew favorably, and watch your love for him grow.

והגדת לבנור

לדון לכף זכות - ולאהוב

"חיים, האם אתה יכול ללכת למכולת?"
 "ודאי, אמא."
 "הנה רשימת הקניות. בהצלחה!"
 "תודה, אמא."

חיים מתקרב לחנות המכולת. הוא רואה את חברו הטוב, אברימי, יושב על מדרגה ליד החנות, ראשו שעון על ידיו, והוא שקוע במחשבות.

"מה שלומך, אברימי?"
 "מה? אה, חיים, זה אתה. לא שמתי לב שאתה פה."
 "ראיתי שאתה שקוע במחשבות. הכל בסדר?"
 "כן, חיים. הייתי פשוט עסוק במצווה."
 "סליחה שהפרעתי לך, אם כן. באיזו מצווה עסקת - תלמוד תורה?"

"לא. דנתי אדם לכף זכות."
 "זה נשמע מעניין. מדוע היית צריך להתרכז כל כך לשם כך?"
 "אסביר לך. לפני כמה דקות, נכנסתי לחנות כדי לקנות כמה דברים בשביל אמא. ראיתי ילד נכנס לחנות, לוקח מצרכים מעל המדפים ומכניס אותם לשקיות. לאחר שמילא כך שתי שקיות, הוא יצא מהחנות בלי לרשום ובלי לשלם."

"גנב!! לאן הוא הלך?! בוא נמצא אותו ונחזיר את מה שלקח!"

"זו היתה המחשבה הראשונה שלי, חיים. אך אז נזכרתי בפסוק מפרשת השבוע. 'בצדק תשפוט עמיתך' (ויקרא י"ט, ט"ו). זו המצווה המחייבת אותנו לדון את מעשי אחינו בני ישראל לכף זכות, גם כאשר נראה לנו שהמעשה מהווה חטא. בספר 'יסוד ושרש העבודה', שער א', פרק ח', המחבר מפרט את העניין. כאשר אדם רואה את חברו אומר או עושה משהו שנראה כנוגד את רצון ה', עליו לדון אותו מיד לכף זכות. עליו לחשוב בלבב: 'הנני מוכן ומזומן לקיים מצוות עשה של 'בצדק תשפוט עמיתך'. ואז עליו להשקיע מאמצים בחשיבה על הצדקה אפשרית למעשה."

"נהדר! איזו זכות אנו יכולים למצוא לילד הזה?"
 "יכול להיות שאמו התקשרה למכולת, הזמינה את המצרכים וסידרה את עניין התשלום, ואז היא שלחה את בנה לקחת אותם."
 "טוב מאוד, אברימי! יש לי עוד רעיון."
 "כן, חיים?"

"אולי הילד קונה אותם מצרכים כל יום, והמוכר כבר יודע כמה הם עולים בסך הכל, ואז הוא פשוט רשם את הסכום בחשבון של המשפחה."

"טוב מאוד, חיים. חשבתי עכשיו על עוד רעיון. אולי הילד בא ממשפחה ענייה, וארגון צדקה הוא שמשלם עבור המצרכים. ייתכן שכן, אך מישוה צריך בכל זאת לעשות את חשבון המצרכים שקנה."

"לא בהכרח. אך אפילו אם הזכות שאנו חושבים עליה איננה נכונה, או שהיא דחוקה ולא מציאותית, עדיין זכינו במצווה של לדון לכף זכות. היסוד ושרש העבודה מסביר שרק המאמץ של החשיבה על זכות אפשרית עושה נחת רוח לה."
 "רגע! לשמע עוד רעיון. אולי הילד פשוט שכח לשלם, ובעל החנות לא שם לב אליו."
 "בהחלט ייתכן שכך היה."

וכך, חיים ואברימי יושבים ומשוחחים, וחושבים ביצירתיות על אפשרויות רבות ללימוד זכות על אותו ילד. הם מחליטים להודיע לבעל המכולת על מה שאירע.

"סליחה, אדוני."
 "כך?"

"לפני כמה דקות ראיתי ילד קטן ממלא שתי שקיות במצרכים מהחנות שלך ויוצא ממנה בלי לשלם."
 "אין לך סיבה לדאוג. יש לי שותף סמוי שחצי מחנות זו היא בבעלותו. ילד זה הינו בנו. הוא תמיד לוקח מצרכים עבור משפחתו. כאשר הוא מגיע הביתה, אביו מסכם את המחירים ואנחנו עושים את החשבון בסוף החודש. תודה לכם על האיכפתיות!"
 "ותודה לך שהסרת את החשד מעל הילד."

חיים קונה את המצרכים שאמו ביקשה, והוא ואברימי יוצאים מהחנות.

"צדקת, אברימי. הילד לא גנב."
 "האם אתה מרגיש כעת טוב יותר כלפיו?"
 "כן. למדתי משהו. אני רואה מדוע מצווה זו נותנת לקב"ה נחת רוח. כולנו ילדיו, כפי שאומר הפסוק: 'בנים אתם לה' אלוהיכם' (דברים י"ד, א'). הורה מטבעו רואה תמיד את הצד החיובי בבנו. הוא שמח כאשר אחרים עושים זאת גם כן. אם הוא שומע שמישהו דן את בנו לכף חובה, הוא כועס על אותו אדם. על אחת כמה וכמה שהקב"ה רוצה שאנו, ילדיו, נדון זה את זה לכף זכות. כאשר אנו עושים זאת, אנו מקבלים שכר מיוחד, כפי שאומרת הגמרא 'הדן חברו לכף זכות דנין אותו לזכות' (שבת קכ"ז ע"ב)."
 "יש עוד צד למצווה זו, חיים."
 "ומהו, אברימי?"

"היסוד ושרש העבודה קושר אותה למצוות 'ואהבת לרעך כמוך'. מצווה זו היא כה חשובה שר' עקיבא כינה אותה 'כלל גדול בתורה'. והלל הזקן הוסיף: 'מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך - זו היא כל התורה כולה (מצוות שבין אדם לחברו) ואיך פירושה הוא [השאר הוא פירוש בלבד]' (גמרא שבת ל"א ע"א). שפתי חכמים מוסיף שמי שנזהר במצוות שבין אדם לחברו ודאי ישמור גם את המצוות שבין אדם למקום."

"אני מבין. זה הגיוני: אי אפשר שאדם יאהב את חברו אם הוא חושב עליו דברים רעים. אם הוא רואה אותו עושה דבר שנראה שלילי, ואיננו דן אותו לכף זכות, הוא יחשוב שהוא אדם רע. ואיך אפשר לאהוב אדם כזה? ודאי שאי אפשר. עליו לעמול קשה כדי להוכיח שהוא אכן אדם טוב, ואז הוא יוכל לאהוב אותו בלב שלם."

"וזה בדיוק מה שהיסוד ושרש העבודה אומר. שתי המצוות משלימות זו את זו. כאשר דנים את הזולת לכף זכות, באים לאהוב אותו. את מי קל לנו ביותר לדון לכף זכות? את האנשים האהובים עלינו. המצוות מוסיפות זו על זו, ויוצרות קשר קרוב ואהבה בין איש לרעהו."

"תודה לך שסיפרת לי כל זאת, אברימי. באמת התחזקתי. אני רוצה לערוך שינויים בחיי. אני רוצה לאהוב את רעי היהודים ולדון אותם לכף זכות!"

ילדים יקרים...

מה אנו עושים כאשר אנו נתקלים בסוגיא קשה בגמרא? אנו מאמצים את מוחינו כדי לחשוב על תירוץ לקושיא. אנו מביטים בקושיא מוזוית אחת, וכך מוצאים לה תירוץ אחד. לאחר מכן אנו מביטים בה מנקודת מבט אחרת, ומוצאים תירוץ אחר. ככל שאנחנו חפצים יותר בתירוץ, כך אנו מוצאים עוד ועוד תירוץ. כל אדם הוא סוגיא בפני עצמה. לפעמים מעשיו מעמידים בפנינו קושיא. עלינו לנסות למצוא תירוץ. זהו תרגיל מחשבתי. עלינו להביט על מעשהו מכל זווית אפשרית ולנסות להאיר אותו באור חיובי. כל זכות שאנו מוצאים, או מנסים למצוא, היא מצווה. ואין זו סתם מצווה, אלא 'כלל גדול בתורה!' ילדים יקרים - חפשו את התירוץ! בפעם הבאה שתראו מישהו עושה מעשה שנראה לכם מעשה לא טוב, התייחסו אליו כאל קושיא, וספרו כמה תירוץ אתם יכולים להעלות בדעתכם. דונו את חבריכם לכף זכות, ואז תוכלו לחוש בהתגברות אהבתכם להם.